

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos turto vertintojų asociacijai
El. paštu info@ltva.lt

2018-03-24 Nr. 2R-321K(3.8.)
į 2018-02-22 Nr. 01-03/11(18)

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija) nėra įgaliota oficialiai aiškinti įstatymų ar Europos Sąjungos teisės aktų, todėl teikiame tik savo nuomonę Jūsų pateiktais klausimais:

1. Atkreipiame Jūsų dėmesį į tai, kad nei Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas (toliau – ADTAĮ), nei 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL 2016 L 119, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) 2016/679), kuris bus pradėtas taikyti 2018 m. gegužės 25 d., netaikomas tuo atveju, kai tvarkomi mirusio asmens duomenys.

2. Paklausime nurodote, kad atliekant retrospektyvinį nekilnojamojo turto vertinimą, reikalinga nustatyti nekilnojamojo turto vertę buvusio nekilnojamojo turto vertinimo atlikimo dieną, bet praeityje. Iš Jūsų paklausimo nėra aišku, ar šiuo atveju yra reikalingi taip pat ir duomenys apie buvusius nekilnojamojo turto daiktinių teisių turėtojus. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo 42 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad nekilnojamojo turto registro archyviniai duomenys apie nekilnojamąjį daiktą, daiktines teises ir šių teisių turėtojus, daiktinių teisių suvaržymus, juridinius faktus ir kitas žymas, įregistruotus šiame registre, ir su šiais suvaržymais, juridiniais faktais ir žymomis susijusių asmenų duomenys teikiami tik jo savininkams, daiktinių teisių turėtojams, teismams ir teisėtvarkos institucijoms – valstybės pavestoms funkcijoms atlikti, savivaldybėms – savivaldybių funkcijoms atlikti, valstybės institucijoms ir kitiems asmenims – valstybės pavestoms funkcijoms atlikti ar įstatymuose nustatytoms teisinėms paslaugoms teikti. Vadovaujantis šia Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo nuostata, manome, kad tuo atveju, jeigu yra teisėtas tikslas gauti duomenis apie buvusius nekilnojamojo turto daiktinių teisių turėtojus turto vertinimo tikslu tokie duomenys galėtų būti gaunami tik su jų sutikimu. Kaip ir minėta atsakant į Jūsų paklausimo pirmąjį klausimą, asmens duomenų tvarkymo reikalavimai, nustatyti ADTAĮ ir Reglamente (ES) 2016/679, nėra taikomi jeigu tai yra mirusio asmens duomenys.

3, 4, 6. Inspekcija savo praktikoje laikosi pozicijos, kad jeigu duomenų valdytojui atlikus paiešką registre pagal vieno asmens duomenis pateikiami ir kitų asmenų duomenys, nelaikoma, jog duomenų valdytojas rinko taip pat ir tų kitų asmenų duomenis. Atsižvelgiant į tai, duomenų valdytojas neturi pareigos pagrįsti tų asmenų duomenų gavimo teisėtumo, kurių jis nerinko.

5. Tuo atveju, jeigu yra atliekamas privalomas turto ar verslo vertinimas, duomenų subjekto sutikimas nebūtų tinkamas pagrindas duomenims tvarkyti turto vertinimo tikslu. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 22 straipsnio 4 dalies 6 punktu, turto arba verslo vertinimo ataskaitoje turi būti nurodyta vertinamo turto ar verslo valdymo teisė ir savininkas, išskyrus atvejus, kai turto vertinimas atliekamas taikant masinį vertinimą. Remiantis Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punktu, turto arba verslo vertinimo įmonė arba turto ar verslo vertintojas turi teisę turto arba verslo vertinimo metu gauti iš užsakovo informaciją ir duomenis, kurių reikia turto arba verslo vertinimui atlikti, taip pat įstatymų nustatyta tvarka naudotis valstybės institucijų ir įmonių informacija, kurios reikia turto arba verslo vertinimui atlikti. Turto ar verslo vertintojas taip pat turi teisę patikrinti ir teises į vertinamą turtą ar verslą, nuosavybės teisių apribojimus (Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo

14 straipsnio 1 dalies 2 punktą). Atsižvelgdami į šią nuostatą, manome, kad duomenis apie esamą turto savininką tuo atveju, kai yra atliekamas privalomas turto vertinimas, yra tvarkomi remiantis ne duomenų subjekto (turto savininko) sutikimu, o remiantis teisės akte įtvirtinta prievole duomenų valdytojui tvarkyti asmens duomenis (ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Reglamento (ES) 2016/679 6 straipsnio 1 dalies c punktu).

7. Inspekcijos nuomone, duomenų subjekto gyvenamoji vieta neturi teisinės reikšmės asmens duomenų teisėto tvarkymo pagrindo pasirinkimui. Šiuo atveju, manytina, kad tuo atveju, kai yra atliekamas turto vertinimas Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 4 straipsnio 3 punkte numatytu atveju (kitais atvejais, kai to pageidauja užsakovas), duomenų subjekto sutikimas turi būti gaunamas, nepriklausomai nuo to, kur jis gyvena. Pažymėtina, kad duomenų subjekto sutikimo formai Reglamentas (ES) 2016/679 privalomos formos nenustato. Reglamento (ES) 2016/679 preambulės 32 punkte numatyta, kad sutikimas turėtų būti duodamas aiškiu aktu patvirtinant, kad yra suteiktas laisva valia, konkretus, informacija pagrįstas ir vienareikšmis nurodymas, kad duomenų subjektas sutinka, kad būtų tvarkomi su juo susiję asmens duomenys, pavyzdžiui raštiškas, įskaitant elektroninėmis priemonėmis, arba žodinis pareiškimas. Tai galėtų būti atliekama pažymint langelį interneto svetainėje, pasirenkant informacinės visuomenės paslaugų techninius parametrus arba kitu pareiškimu arba poelgiu, iš kurio aiškiai matyti tame kontekste, kad duomenų subjektas sutinka su siūlomu jo asmens duomenų tvarkymu.

8. Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 24 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad turto ar verslo vertinimo ataskaita yra užsakovo nuosavybė ir gali būti teikiama tretiesiems asmenims arba viešinama užsakovo nuožiūra. Atsižvelgdami į tai, manome, kad turto vertintojas nėra atsakingas už informacijos pateikimą nekilnojamojo turto savininkui, kam užsakovas pateikė turto vertinimo ataskaitą, su jo asmens duomenimis.

9. Atkreiptinas Jūsų dėmesys į tai, kad teisė „būti pamirštam“ nėra absoliuti. Ji yra įgyvendinama tik esant bent vienam pagrindui, numatytam Reglamento (ES) 2016/679 17 straipsnio 1 dalyje. Be to, Reglamento (ES) 2016/679 17 straipsnio 3 dalies d punkte numatyta, kad net ir tuo atveju, kai yra pagrindas įgyvendinti teisę „būti pamirštam“, numatytas Reglamento (ES) 2016/679 17 straipsnio 1 dalyje, ši teisė neįgyvendinama, jeigu duomenų tvarkymas yra būtinas archyvavimo tikslais viešojo intereso labui. Vadovaujantis šiomis reglamento nuostatomis, Jūsų paklausimo 9 punkte numatytu atveju, duomenų subjektas neturės teisės reikalauti jį „pamiršti“ tuo laikotarpiu, kurį turto ar verslo vertinimo ataskaitos pagal Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 22 straipsnio 7 dalį privalo būti saugomos.

10. Manome, kad tuo atveju, kai dėl turto vertinimo kreipiasi duomenų subjektas, jo asmens duomenų tvarkymas tam tikra apimtimi gali būti pagrįstas ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintu asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijumi. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad duomenų subjektas turi teisę pats pateikti duomenis iš Nekilnojamojo turto registro, taip pat į tai, kad pagal Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punktą numatyta turto vertintojo teisė gauti informaciją ir duomenis, kurių reikia turto vertinimui atlikti, iš užsakovo, o prievolė turto vertintojui šią informaciją surinkti iš Nekilnojamojo turto registro nėra įtvirtinta, manome, kad ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtintas teisinis pagrindas nebūtų tinkamas gauti duomenų subjekto duomenis iš Nekilnojamojo turto registro.

ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtintas asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijus būtų tinkamas teisinis pagrindas nekilnojamojo turto savininko asmens duomenims tvarkyti tuo atveju, kai atliekamas privalomasis turto vertinimas.

Pažymėtina, kad 29 straipsnio darbo grupė 2014 m. balandžio 9 d. priimtoje nuomonėje Nr. 06/2014 dėl duomenų valdytojo teisėtų interesų sampratos pagal Direktyvos 95/46/EB 7 straipsnį, pasisakė, kad asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijus, kuris įtvirtintas ADTAĮ 5 straipsnio 1 dalies 4 punkte, turėtų būti aiškinamas siaurai ir tais atvejais, kai teisėto sutikimo prašyti įmanoma ir reikia, iš tiesų reikėtų, kiek tik įmanoma, stengtis jį gauti. Todėl ši nuostata taip pat turėtų būti taikoma tik išanalizavus kiekvieną konkretų atvejį ir paprastai ja remiantis negalima įteisinti bet kokio

masinio asmens duomenų rinkimo arba tvarkymo. Atsižvelgiant į tai, manome, kad asmens duomenų teisėto tvarkymo kriterijus (siekis apsaugoti duomenų subjekto esminius interesus) nėra tinkamas tvarkant asmens duomenis turto vertinimo tikslu.

Atkreipiame Jūsų dėmesį į tai, kad Europos Komisija 2018 m. sausio 24 d. komunikate Europos Parlamentui ir Tarybai „Didesnė apsauga, naujos galimybės. Komisijos gairės dėl tiesioginio Bendrojo duomenų apsaugos reglamento taikymo nuo 2018 m. gegužės 25 d.“ pažymėjo, kad „Duomenų apsaugos institucijų užduotys apima duomenų valdytojų ir tvarkytojų informavimą apie jų pareigas, visuomenės informuotumo ir supratimo apie su duomenų tvarkymu susijusius pavojus, taisykles, apsaugos priemones ir teises didinimą. Tačiau tai nereiškia, kad duomenų valdytojai ir duomenų tvarkytojai iš duomenų apsaugos institucijų turėtų tikėtis pagal konkretų atvejį pritaikytų, individualizuotų teisinių patarimų, kuriuos galėtų suteikti tik teisininkas arba duomenų apsaugos pareigūnas.“. Atsižvelgiant į tai bei vadovaujantis Reglamento (ES) 2016/679 5 straipsnio 2 dalimi, numatančia duomenų valdytojo atsakomybę už tai, kad būtų laikomasi asmens duomenų tvarkymo principų ir pareigą įrodyti, kad jų laikomasi (atskaitomybės principas), duomenų valdytojas turi nustatyti, kokiomis asmens duomenų tvarkymo sąlygomis grindžiamas duomenų tvarkymas individualiu atveju.

Direktorius

Raimondas Andrijauskas

